

« Եւզքիւր տեւիւր եօլլար ինչա գը-
լնտըգտա, Պիւքբէշտէն Փարխտ 30 սա-
տթտա, վէ Տէր-սէնատէթէ տախի 24
ստաթտա կիտիլէ՝ ճէք տիր: չէօլլէ քի իս-

Թանայօրուն վարնա իւն, վէ Պիւքրէշ Ե՛ր -կիւյի իւն պիւրէշաթիւրի Թագաթիւրտէ, Էվթօպանըն պիւյիւք Եօլարըյա պիւրէշ շէճէթիւրիւտէ, վէ Էհալի հագգընտա պիւյիւք մէնթիւթ մոլճիւյ օլաճալըն տա շիւքհէ Եօգ տուր: Փագաթ շու մոլ հաստէնաթըն լաւըգըյա հուսուլ բէգիւր օլմասը իշին, Սալթանաթըն սէնիյիւթ Թալաթընտան, վարնատա պիւր ալեա լիման ինչասընա հիւմէթ պուլըլմասըն Էլըէ միյիւթ ի տախի ինքեւս օլունմագ պիւր սա հիհլըք օլուպ, վէ մէլքիւր սահիհլըք իսէ, Պապը-Ալի նէգիւթի ալիսիւտէ քէմալ մէլ Թէպէտէ անլալըլըշ օլտուղունտան, շու նիյիւթ ի խայրիյիւթն գուվէտէն Ֆիլիլէ կէթիւրիւրէք, Էմրի Թիճարէթին Թէվիս ինէ պալսը սիւ հուլէթ գըլընաճաղը մէ մուլի գալիտէն պուլունմագ տոր: Կ

Լէւոն Հէրալ:

— Իսկէնտէրունտան Հալէպէ գատար պիւր շուսէ Եօլ ինչա օլունմագ, վէ քեաթի ֆէի շիւքթաւը Եթիւտէն, վէ Հալէպ Թիւճճար վէ Էշրաթընտան օլմագ իւլըրէ, Հալէպտէ պիւր գուլմանեա Թէշէք քիւլ իթիւրի, վէ Թարիգի մէլքիւրուն ամէլիւթընա պիւր աղ միւտտէթ իշին տէ շուրու օլունաճաղը իշիտիւթի տիր: Սիւնէ:

— Ինսաթարը իսթիւտըն պիւրիսի, տիւնտէյիւ Էվէլէթի կիւն պաշգա պիւր իւրը սըղըգ տիւշիւնէ մէտիկիւտէն, Մանգու մէմիլի սաթմագտա օլան միւսինն գաթը քէօթիւ իւլէթիւտէ գալըլըլմըշ, վէ պիւր մէճիտիյէ պօզտուղու հալտէ պիւր զաղէ Թա ալաճալըն պիւրիւթիւշ, վէ մէլքուլ տախի ասլա շիւքհէյէ զահիպ օլմասըլընտան, Էվէլէա մէճիտիյէյի իսթէմէք սիգին, իւրըսըլըն Էլինէ պազըլըլտըր սայմանա պաշալմըշ, վէ սիւրտէ 18 զուրուշ օլտուգտա, մէլքուլ իւրըսըլը, կիւեա կէօրմէք վէ պուլմագ արզուսիւտէ կէպ տիկի պիւր տօսթու Եախօտ առաւմը կէ չիւթօր կիպի, Կ տուր, տուր, աղաճըգ տուր, շունու կէօրէյիմտէ շիւտի կէլիւթի Կ տէնէրէք պիւր Թէլաշ իւն գօշմանա պաշալմըշ, վէ զէվալը իսթիւթիւտէ իսէ, Թէհի Եթրտէ մէլքուլ իսայինի պիւր գաշ տաղըգա պէլէտիքտէն սօնրա, գաթի իւ միտ իտէրէք, վէ պիւր տօլանտըրըճրէա րաստ կէլտիկիւթի անլաեարագ Եօլունա տէվամ իլլէմիշ տիր:

— Տայիմա հէր շէյ զըտտըյա պիւրիք տէ իլէրու կիթտիկիւտէն, Ֆիքիւրէր ալ չըլըպ, վէ աղըլար բարլատըգճա, խալինլը վէ իւրըսըլըլարըն տախի հէր նէ վի արթմագտա, վէ հէմտէ հիւնէրլիւթի իճրայէ կէլմէքտէ տիր: տիւթէ տիր քի, հէր քէս կէօգիւնիւ տէօրթ աշմալը տոր: Կէշէն կիւնլէր, հէրիթին պիւրիսի, Էլինտէ աղըլ իրտէն իլմէնքիւր իլէ Էօ

լիւլիւ, վէ պիւր քիւլիա իլէ քիւլիալի պիւր զէմպիլ պուլունտուղու, վէ քէնտիսի կիւեա Թաշարը օլուպ, վէ սաթտէրուն վէ գօրգագ պիւր զէվալը զարիպ հէյիէ Թի կէօսթէրմէքտէ օլտուղու Թագաթիւր տէ, Խաթանայօրտա Սագա-Շէշմէսի Եալընընտա պիւր սարըաթ տիւք քէանընա կիտէր, վէ կիւեա Եօրուլմուշ տուր կիւ պի, շէօյլէ պիւր հէյիէթ իլէ զէնպիլի Եթրէ վուրուր, վէ չըգան սէստէն, ի չինտէ աղճէ տօլու պուլունտուղուն տէ Լաթարըր: վէ պատէհու սարըաթա լիւա ալարագ մէճիտիյէ վիւթէկիւթի ի ֆտտէ իտիւպ, վէ բագալըլընը պիւթիւր տիւքտէն, վէ 75 աւէտ չիլ չիլ լիւալարը ալըպ ճէպիւնէ գօյտուգտան սօնրա, զէն պիւր աշարագ պէտէլիւթի վիւթէք իւլըլէ ճէպիւրիւտէն քիւլիտիւ անաթիւթարընը պուլմագ իսթէր, ալար, պուլմագ, հիտտէթիւնիւր, վէ աղըպէթքեար, իլ հարը մահճուպիյիւթ իլէ աթիլըգ տիւլէթիւք, վէ զէնպիլի օրատա պըրագալագ կիտիպ ալէթթաճիլ պուլունտուղու խանտան անաթիւթարը կէթիւրէկիւթի պէ Եան իտէրէք, սարըաթ տիւք քէանընտան տիւշարը չըգար, վէ պիւր տահա կէլմէք: Չէվալը սարըաթ պիւր գաշ սաթմ պէլէտիքտէն սօնրա շիւքհէ Էքահիպ օլարագ զէնպիլի իլլէրիւթի քէսէր աշար, վէ պիւր մըղտար պազըր աղճէ իլէ պիւր Թաղըմ տախի չաղըլ Թաշարը տօլու օլտուղուն կէօրիւր, վէ հըմպըլ զանի իթտիկի վէլէտիքիւտէն քէնտիսիւտէն զէ Եատէ ուսթա օլտուղուն անլար իսէտէ, իշ իշտէն կէշմիշ պուլունտուր:

— Շու աթիւտէթի բողոք բաթիւթիւտէն Թագաթիւր օլունտուգտան սօնրա, սուրէթիւթի Մանգու մէմիլտէ տէրճի տախի իւլէա օլունմուշ տուր:

ԲՈՂՈՔ

Ի Կ. ՊՈԼԻՍ ՊԱՆԻՍԵԱԼ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎԱԿՈՅ ԹԵՄԻՆ ԱՂԹԱՄԱՐԱՅ ԱՌ

ԱԶՌԱՅԻՆ ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ Կ. ՊՈԼՍՈՑ ՍՐԱԱԶԱՆ ՀԱՅՐ ԵՒ ՄԵՄ. ԺՈՂՈՎԱԿԱՆՔ

Արդէն բաւական ժամանակ է որ երկու ծայրագոյն անձանց ծանրագոյն յանցաւորութիւնք, ինստիտուտի Ազգիս մերոյ, լրագիրներով ենթարկուած են հասարակաց դատաստանին, Եւ մանաւոր բողոքներով Ելած են ի քննութիւն Ազգային վարչութեան ատենին: Այս երկու անձինքը են Աղթամարայ Եւ Սոյ ինքնակոչ Եւ ինքնընտիր կաթողիկոսները, Եւ յանցաւորութիւնք են իրենց ազգաւեր Եւ եկեղեցաւեր արարքները:

Հասարակաց կարծիքը վաղ ուրեմն սոսկաց Եւ դատապարտեց յիշեալ անձանց գայթակղեցուցիչ Եւ ոճրագործ օրինաւանդութիւնը, բայց ոճրագործները տակաւին չը պատժուեցան Ազգային վարչութեան, որ ժողովուրդը անդորրանայ:

Քանի մը ամէն առաջ ուրախացանք մեք, որ Ազգային վարչութիւնը եկեղեցական վիճակային Եւ կեդրոնական ընդհանուր ժողովները միօրինակ քննեցին Եւ որոշումներ ըրին, երկու ինքնակոչ կաթողիկոսաց կաթողիկոսութիւնը բոլորովին ապօրինաւոր Եւ անվաւեր ճանչնալու Եւ օրինադանցութիւնն խստիւ պատժելու: Բայց սրտեքնիս դառնու թեամբ լեցուեցաւ, երբոր քիչ ժամանակէն յետոյ պարագաները փոխուեցան: Սոյ թեմական ազգայնոց համար պատրիարքարանէն շրջաբերական կոնդակներ զրկուեցան: որ զիկողայոս կաթողիկոս չճանչնան: Իսկ Աղթամարայ վիճակայնոց համար նոյն օրինաւոր միջոց ի գործ չդրուեցաւ: Սոյ Նիկողայոսին ի Պօլիս բերուելուն համար երկու անգամ նոյն գաւառի կուսակալին Մէքթուպի Սամի գրուեցաւ: Իսկ Աղթամարայ խաչատուրին համար Եւ ոչ մէկը գրուեցաւ: Ինչէր արդեօք այս խտրութեան շարժառիթը, մեք չկրցանք իմանալ: Եթէ ժամանակի միջոցը հաշուենք, խաչատուրի օրինադանցութիւնը տարիներով առաջ է քան Նիկողայոսինը:

Եթէ յանցանքները բաղդատենք, խաչատուրը ոչ միայն ապստամբ է Նիկողայոսի նման, այլ Եւ հայրապետութեան Եւ տէրապետութեան կասկածանաց ենթարկուած: Խաչատուրը յանցաւոր է ոչ միայն Նիկողայոսի նման եկեղեցական օրինաց առջեւ ինքնընտիր Եւ ապօրինի օծմամբ, այլ Եւ յանցաւոր է քաղաքական օրինաց առջեւ մարդապետութեան կասկածներով Եւ նշաններով: Մենք տարակոյս չունինք, որ այս ամէն իրողութիւնները քաջայայտ են Ազգային վարչութեանը, բայց թէ ինչու Աղթամարայ յանցաւորին համար ալ Նիկողայոսին սախպողական միջոցները ի գործ չը դրուեցան, մեք բոլոր Աղթամարցիքս սաստիկ տարակուսանաց մէջ ենք այս մասին, մանաւանդ որ մեր երկրէն ալ լուր կառնենք, որ խաչատուր ինքնակոչ կաթողիկոսը ինքնիրեն առանց վարչութեան հրաւանին վանքն է դարձեր, գուցէ օգուտ մը քաղելու Ազգային վարչութեան զանցաւորութենէն, ժողովուրդը ոտքի կանգնեցնելու համար, վանքին մնացած գոյքերն ալ յալիշտակելու Եւ դեռ քանի մը տարի ալ կաշառատուութեամբ իր անձը իբրեւ կաթողիկոս պաշտպանելու:

Արդ՝ սրբազան Հայր Եւ մեծ ժողովականք, մեր երկրին անտերունջ վիճակը կըստիպէ զմեզ ձայն բառնալ յանուն արդարութեան Եւ շուտաւիտի տնօրէնութիւն մը ինքզին Ազգային վարչութենէն մեր դժբաղդ երկրին դժբաղդ եղելութեանց համար:

Յայտնի է Ազգային ժողովոյդ, որ խաչատուրին օրինադանցութիւնը ոչ մէկ մարդու համար ալ ծածուկ չէ այսօր, այն է՝ որ նա առանց գիտութեան Ազգին յալիշտակած է թէ իր եպիսկոպոսութիւնը նախորդ կաթողիկոսէն, Եւ թէ՛ ապօրինի զինքըն օծել տուած է Պետրոս կաթողիկոսի կենդանութեան ժամանակ, որով Եւ հետեւապէս համաժողով գտնուած է Փիւրտերուն հետ մեր Պետրոս կաթողիկոսի սոսկալի ըս-

պանութեան մէջ, եւ այս մարդասպանութեան կասկածը ելած է արդէն տէրութեան ատենան, որուն համար վանայ տեղական կառավարութիւնը յատկապէս իմացուցած է Բ. Դրան, եւ Դուռն ալ պատրիարքարանիդ յայտնած է, որ խաչատուրն մարդասպան զոյւղ՝ չէ կարող կաթողիկոս ըլլալ, քայքայ վիճակն առանց կաթողիկոսի չի կրնար մնալ: Ուստի հարկաւոր է անշուշտ որ արիւշ արժանաւոր անձը կաթողիկոս նշանակէք, Յայտնի է նոյնպէս թէ՛ ի՞նչ մեծագումար կաշառատուութիւններ ըրած է խաչատուրն թէ՛ վանայ մէջ իր ձեռքով, եւ թէ՛ ի Պօլիս իր շահախնդիր եւ ինքնակոչ պատգամաւորներու ձեռքով, որոց երեսփոխանութիւնը քնաւ երեք չի պիտոր ընդունէ վարչութիւնդ, այլ մերժելով մերժելու է. վասն զի ժողովուրդէն չեն ուղարկուած, այլ անարժան եւ խարդախամիտ խաչատուրէն, ինչպէս որ դոցա երեսփոխանութիւնը խիստ մեծ դժգոհութեան տեղի տուած է երկրին մէջ:

Արդ՝ մեզ այնպէս կը թուի. որ քնաւ հարկ չկայ, ո՛չ խաչատուրի օրինադանցութեան մանրամասն պատմութիւնն ներկայացնել ժողովոյդ, եւ ո՛չ բոլոր կաշառներուն ցուցակը. վասն զի արդէն մերկապարանց կան առաջի ամենեցուն, բայց կը յաւելնէ որ ամիսներ եւ տարիներ կանցնին, ժողովուրդը կը տազանապի եւ ազգային վարչութիւնդ կը զանազան դայթակղութիւնը բառնալ ի միջոյ եւ ձեռն օգնականութեան կարկառել բաղմակարօտ թեմին Աղթամարայ, Ահաւսիկ մեք, Սրբազան Հայր եւ մեծ. ժողովականք, ի կողմանէ բոլոր Աղթամարայ թեմականաց կը ներկայանանք ձեզ այս բողոքագրով եւ կաղաչմք. որ բաւական համարելով զայթակղութեան ազգաւրաս հետեւանքները եւ ժողովրդոց տառապանքը ձեր մտադրութիւնը յետագայ երկու խնդրոց վրայ դարձնէք: Նախ խաչատուր ինքնակոչ եւ օրինադանց կաթողիկոսը վասպուրական աշխարհէն իսպառ հանէք եւ հեռացնէք. կամ ի Պօլիս կոչէք. եւ կամ ի Ս. Էջմիածին ուղարկէք, որպէս զի ցմահ չի վերադառնայ այն երկրը, ուր որ տեղի գտած են իր դատապարտելի եւ ապօրինի արարքները ի գայթակղութիւն ժողովրդեան: Եւ երկրորդ՝ առ այժմ եթէ ոչ կաթողիկոս, գէթ շուտով տեղապահ մը հաստատել Աղթամարայ թափուր եւ անխնամ թեմին մէջ՝ վանորէից վրայ հսկելու եւ ժողովրդեան անհրաժեշտ պէտքերը հոգալու:

Գթացէ՛ք անտերունջ ժողովրդեան վրայ, պատուական տեաքք. որք զուրկ են հողեր եւ մարմնաւոր միջիթարութենէ. զուրկ են իրենց որդւոց կրթութեան քաղցր յուսէն. եւ երկու տարիէն ի վեր է որ Աղթամարին վարչութեանդ շահաւէտ տնօրինութեանը կոպտան են յուսահատ կը մնան: Գրթացէ՛ք այն հինօրեայ վանքերու եւ աղգային իշխատակարաններու վրայ, որոնք աւար զարձած են շահամոլ եւ ազգաւոր կիրքերու Յարգեցէ՛ք Ազգին պատիւն, յարգեցէ՛ք կրօնի սրբութիւնը, յարգեցէ՛ք մեր աղաղակը եւ մեր ձայնը. որով ձեր օգնութիւնը կը խնդրեմք: Բաւական համարեցէ՛ք այն դառն

աղէտները, որոնք մինչեւ ցայս վայր դործուեցան, եւ մի թողուք ամբողջ ժողովուրդ մը, կաթողիկոսական ընդարձակ թեմ մը անիշխանութեան, գայթակղութեան. եւ կործանման մատուած: Խղճացէ՛ք աշխարհագրիկ եւ փառադուրկ պանդուխտներուն վրայ, որոնք այսօր աղաղակ կը բառնան իրենց երկրի թշուառութեանց եւ տառապանաց համար եւ այս աղերսագիրը կը ներկայացնեն ձեզ. ապա թէ ո՛չ իրաւունք կուտաք մեզի երթալ ուղղակի Բ. Դուռն բողոքել, թէ մարդասպանը պաշտպանութիւն գտնալով պատրիարքարանէն՝ մեր երկրը աւերման եւ կործանման կը մատնուի: 1866. հոկտ. 17 ի Պօլիս.

Աղթամարայ վիճակի թեմական Պանդուխտ ժողովուրդք.

Աղթամարայ շուրջ խաթիտաւորնտանէ՝ գատար հազգլը լազըրտլար պուլունտուղու թարիֆէ հաճաթ տէյիլ տիր.

Պիզ շիմոյիյէ գատար խաչատուր իլէ նիկողոս ալէյհնտէ չօգ շէյլէր եաղարգ, վէ սահիյ ճիւնհա վէ ճիւնայթտիրլէր թէշէքքի վէ շիւբհէլէրինէ թէվֆիզան Ֆասլ ու զէմմ տախի իլլէտիլք. հալպուքի քի բաթրիքիսանէ թարաֆընտոն հիլ պիր իճրա կէօրէմէտիքտէն պաշգա, մէրգու մանըն բաթրիքիսանէտէն գուլլէթլի, նուֆուզու, ազըլը, վէ իշկիւզար օլտուղունու տախի կէօրտիկիւմիւզաւէն, պուլնտան սօնրա արթըգ Ֆասլ իտէճէք եէրտէ, մէտհ իթմէլլիյէ գարար վէրտիքի վլլէթ, բաթրիքիսանէ պու հալտէ պուլունտուգճա, մէրգուլար կաթողիկոս լուղա հէմ լաեքք տըրլար, վէ հէմտէքէ մալի տարաթ վէ իհթիլամ իլէ քիւրսիլէրինտէ օթուրմալը, վէ բաթրիքիսանէյէ նիսպէթ էհալի թարաֆընտոն քէմալի հիւրմէթ՝ վէ իրայթթտէ կէօրմէլի տիրլէր:

Բաթրիքիսանէնի հէր խուսուտա, հայտէ պիր տազըգա իշին, էօզը ու պէհանէլէրինի հազգլը տըր կիպի դասուլլ իտէլիմ. հալ պու քի պու իքի իթաաթ. որզլար հազգընտա թուլթուղու ազլ ու Ֆիքրէ մուղայիր թարիֆէ նէ՝ մանէա վիրէլիմ. Մէրգու ման եպիսկոպոսլար գապահաթըմը իտիրլէր, բէք ալեա, լաքին էհալինի թախտիշի էգհանը մուլ ճիպ օլունմանըպ, շիմոյիյէ գատար քիւրսիլէրինտէ օթուրմալարնա միւսաաուտէ օլունմալը իտիր, էօգ, էկէրչի գապահաթլը իտիրլէր իտէ, եա իճապընը իճրա իթմէլլիտիրլէր, էօխսա «պիզ պու իշին էրպապը տէյիլիլ» տէյէրէք պիր թարաֆա չէքիլմէլի իտիրլէր. պէյլէ իտարլէ օլմազ, արթըգ պուլնուլ թահթընտան իշգալթ չըգմանա պաշաաղընը ալէմ կէօրմէյէ պաշաաղըգտան պաշգա, զանն իտէրիք քի Պապը-Ալի տախի թայեիպ իլլէմէյէ պաշաաղ:

Բաթրիքիսանէմիզ, իքի կիւն իշինտէ, պիր «ատենադպիրլիք» մէսէլէսի իշին պիր

Պաշտօնական ծանուցումու եարբապա, շիւրիւք թահթաեա պասմագտան, վէ Մասիսին գուեուսուլնա տիւշմէքտէն իսէ, իքի սէնէլիք էն պիւլիւք մէսէլէլէր հազգընտա էհալիյէ մալիւմաթ վիրսէ, աճէպա տահա իսի օլմազ մը իտիր.

— . . . խմբագիր

Ձեր անցեալ մէկ թերթին մէջ Աղգասէրին մէկը իզմիրի ազգութեան արդի խեղճ եւ թշուառ վիճակին վրայ կարեկցութիւնը շարժելով, քաղաքիս յանձնաժողովին քաղցր յորդոր մը ուղղեր էր. որ գութ եւ խիղճ ձեռք առնելով՝ Ազգին աս թշուառ վիճակը կենդանացնելու մարդասիրութիւն ընեն:

Այս ազգասիրին ըրածը յիշուի զիւցազնական առաքինութիւն մըն էր, բայց աւաղ, որ ոչ լսող եղաւ եւ ոչ ալ ախանջ դնող, այլ ամէն մէկ անդամ իր կիրքը յազեցնելու ետեւէ ինկած՝ խեղճ ազգայիններէն մէկ քանին առաջնորդարանէն կը վաւտեն, մէկ քանին անգթաբար կը յանդիմանեն, եւ մէկ քանին ալ սըրբազան իրաւունքը չճանչնալու եւ զանալու չափ յանդգնութիւն կընեն:

Հոկ. 21 երեկոյին ժողով ունեցած ատենին 10էն աւելի եղկելի ազգայիններ ժողովարանի դուռին առջեւը կեցած մէկը կուլայ, մէկը կողբայ, միւսը անէծաներ կը թափէ եւ մէկ քանիններն ալ յուսահատութենէ Աղգ եւ Ազգութիւն չը ճանչնալու չափ յառաջանքներ կարտասանէին իրենց բերնէն. իսկ յանձնաժողովին անդամները «նարկիլէները» ձեռքերին՝ երջանիկ բազմոցի կաթընած՝ ազգային քանի մը գործերու վրայ կը վիճէին, ուր անդամին մէկը, այն է Սուլուեան Գարբէլը՝ կըսէր, «քանի որ ազգային անհատները զիս արժան տեսնելով ընտրած են ժողովիս անդամ ըլլալու, եւ ազգային գործերը կատարելու, կը պարտաւորիմ իմ պարտքս անթերի ի գործ դնել, ապա թէ ո՛չ, ես հոս ի՞նչ գործ ունիմ»: Եւ մինչդեռ ուրիշ մը անոր պատասխանելու էր, խեղճ վարժապետին մէկը՝ որ չգիտնալով թէ իրեն դէմ բաշաղանք մը ժայթքելու է, ներս մտաւ, եւ իր անցեալ տարուրէն ազգային արկղէն ունեցած պահանջքը խնդրեց, մէջ մ'ալ նոյն Սուլուեանը կատաղաբար յարձակելով վարժապետին վրայ, սկսաւ որոտալ, «Ազգը քեզի պարտք չունի, մենք քու իրաւունքդ չենք ճանչնար, քեզ ո՛վ դպրոց դրաւ նէ, զնա՝ անորմէ պահանջէ ստակդ, իսկ միւս անդամները ամեն ալ «լուռ» կեցած, իբր թէ Սուլուեանին ըրածէն գոհ եղած՝ ծուռ աչքով խոժոռ ակնարկ մը կընետէին վարժապետին վրայ, բայց վարժապետը մտածելով որ ասանկ մէկ խօսք մը աւելի ազգատեսաց եւ անկիրթ, չըսեմ վայրենի

մարդու բերանէ դուրս կենէ, քան թէ ազգասէր եւ քաղաքակիրթ մարդու, այնպիսին պատասխան մը տալու արժան չհամարելով, ձգե՛ր դուրս ելեր է Դիոնիսիոսեան խմբարանէն:

... խմբագիր, յանձնաժողովի անդա- միս այս բրածին վրայ քրիթիկ մը ընելու համար կըսեմ, քանի որ կէս ժամ առաջ պառ պառ կը պօռար թէ իմ ընտրու- թեանս պարտաւորութիւնը պետք է ան- թերի կատարեմ, ինչո՞ւ վարժապետին այս բռնական յարձակումը կընէ՝ որ տե- սակ մը ազգատեղութիւն է, իսկ քանի որ միտքը դրե՛ր է ազգային անհատներուն իրաւունքը ոտնահար ընելու փառանաւ, ինչո՞ւ ժողովին մէջ նստած կը պարծե- նայ, եւ կեղծախօս կըլայ, թող՝ հրա- ժարի անդամութենէն, որ իր տեղը դո- նէ ազգասէր մը յաջորդէ, եւ ազգայնոց իրաւունքը բռնաբարութենէ ազատի:

Ելով ի իզմիրի, որ դարուս այս տե- սակ մարդերու ազգատեաց եւ կատարի կիրքերուն զոհ ըլլալով իր անունը, համ- բաւը եւ վարկու մը կորսնցուց բոլոր աշխարհի առջեւ:

Ազգասէր իզմիրի ազգայնոց սա եղկե- լի վիճակը լսելով թող ողբան այսուհե- տեւ ձայն չենելու խորշերուն մէջ:

Մնամ ազգայնոց վիճակին, ցաւակիր բարեկամ:

Իզմիր 21 հոկ. 1866

Ա. Է. Է.

— ... Միւս էլ լինի

Պողոս-իշինին Բուս-իւն ճանիպի պա- զըզարիէ էհալիւթի թարափընտան, ֆա- զըր հալէրինտէն պահս իլէ ախշում սա- պահ կիտիպ կէլմէքտէ պուլունտուգլարը Շիրքէթի-խայրիէ վաքօլարընըն իւճրէ- թիւին զեհատեճէ օլուպ, թէտարիք վէ իթասընա ատեմի գուտրէթիւթի ճիհէ- թիւլէ, Պէօլիւք-տէրէ իւճրէթիւնին եիւզ փարաեա, վէ տիկէրլէրինին տախի պու- նա գըեասէն թէնզիլ օլունմալարը, վէ էկէրլէ Շիրքէթ իտարէսի ճանիպիտէն մուաֆազաթ օլունմազ իսէ, մէզքիւր ֆիեաթլա էհալիս թաշեաճազ վաքօր պուլունտուգլարընըն պէեանի իլէ, պիր գը- թա մազպաթա թանպիմ, վէ խաքիրալը աստարէթէնահիլէ թազտիմ իթմիշ օլ- տուգլարընը, կէչէնտէ ճէրիտէյի Հափա- տիս նիւսիւթէրինին պիրինտէ պէեան գը- լընարազ, միւթալասընտա տախի Շիր- քէթի-խայրիէնին քէսպ իթմիշ օլտու- գու ճէհամէթի հալի իզթիզասընճա, էկէրլէ եիւզ փարա ֆիեաթ բէք տուն իսէ տախի, պիր միւնասիպ լատտէեէ թէնզիլ իտիւթսինին բէք էհէմ օլտու- գունու պէեան իթմիշ իտի:

Անաթօլու ճանիպի էհալիսի տախի պու մէալտէ օլարազ պիր գըթա մազպա- թա թանգիմ իթմէքտէ օլտուգլարըն իշի- տիլմիշ, վէ մէամուաթընզա նէզարէն,

շիրքէթ իտարէսի ճանիպիտէն պիլէթ ֆիաթլարընըն թէնզիլնէ գարար վէրիլմիշ իսէտէ, իճրասը էվլէլ պահարա պըրա- գըլմըշտըր. պու պապտէ էհալիսին իֆա- տէսի շէօլէտիքի, իշ պու ֆիաթ թէն- զիլնի իսթիտա վէ իսթիւհամ իտէն եազ միւշթէրիլէրի օլմաեւրպ, շիւնքի պէրաի թէնէզիւհ Պողոս-իշինէ կիտէնլէր իս- նէ իճարը իլէ վաքօր իւճրէթիւնի էտայէ գուտրէթիլ քիմնէլէր օլուպ, հալինէ էլ վէրմէյէնլէր իսէ Պողոս-իշինէ չըգմաեա- լազ վաքօր իւճրէթի տախի վիւթէյէ մէճ- պուր օլմազար. Պողոս-իշինին եէրլի էս- նաֆը իսէ պազը ճիհէթիլէր մաղտուր հալտէ օլուպ, վէ եէրլիսի պուլունտուգու հալտէ վաթմանըն թէքք իտէմէյուպ մէճ- պուրէն իսթմանպօլա էնմէսի իճապ իթ- տիքտէ, մէզքիւր էլ մըգտար նափունու էտէմէյէ իզթիտարլարը օլմաղընտան օլ վէչհ իլէ թէնզիլնի իսթիւհամ իթմիշ- լէր իտի, խուսուսու մէզքիւրուն իճարաը էվլէլ պահարա պրազըլմազ ֆուգարայա պիր կիւնա բահմ օլմայուպ, իլու Պողոս- իշինէ չըգաճազ օլան վարիեթի վէ գուտ- լէթիլ զաթլարա թալթիֆ վէ բիայէթ իթմէքտէն իպալէթ օլտուգունտան, շիւ- տիլք ֆուգարա հազընտա պիր կիւնա խայրը մուճիպ նէթիճէ վէրիլմէմիշ տիր տիմէքտէ տիրլէլ:

Վազըտէ ճէրիտէի Հափաթիսին միւ- թալասը գարարը միսիլու, շիմտիքի վա- քօր իւճրէթիլէրինին վազթի հալ էսնաֆ վէ ֆուգարանըն կէչինմէլէրինէ գըեա- սէն ֆահիշճէ օլտուգունու ինքեար ի- տէմէզ, պիրճէ տէրիք քի պու ֆիեաթ- լար ֆուգարաեա սուհուլէթ օլաճազ տէ- լէճէյէ թէնզիլ օլունուր իսէ, Շիրքէթի խայրիէ իտարէ օլուր, վէ հէմ տախի սէրմայէսինէ նիսպէթէն լայըզը թիճա- լէթ իտէր. շտյետ իֆատէմիզին մուղա- յիլի իտտա օլունուր իսէ, մէզքիւր Շիրքէթին իտարէսին հալինէ տայիր տէրտէսթ պուլունտան պազը մալիւմաթը մուֆասալէ պունտան սօնրա պէեան օ- լունտուգա իֆատէմիզ թաստիզ պիրլէ քէյիլիլէթ ճիւմէնին մալիւմիւ օլուր, 1866 հոկտ. 26

— Իշիթտիկիմիզէ նէզարէն, Գալա- թա Լուսաւորիչ քիլիսէսինտէքի Ս. Փըր- կիչ մասունքունուն միւճէվէրաթը սա- թըլարազ, մէզքիւր քիլիսէ իշին ազա- լէթ ինչասընա սարֆ օլունաճազ իմիշ. պու բէք ալեա պիր թէտպիր օլտուգուն- տան, հէր քիլիսէ թարափընտան այնի թէտպիրէ բիայէթ օլունմասընը արզու իտէրիզ:

— Բէզալիք մէամուաթա նէզարէն, Պատրիարք հայր հազըթիլէրի, բրէնս Շարլը թարափընտան իհտա օլունան 400 լիւանը քէնտի հիսապընա մահուպէն

ալըգօյմաղըտան պաշգա, ֆրկիլտէ սարֆ օլունմասընա, վէ եէնիսէն ալըլաճազ օ- լան մուսանէ իշին պիր մըգտարընըն սէրմայէ իտիլմէսինէ տախի լազի օլմա- տըղընտան, լաեղըլ պիլարէկէանէ թէվ- զի իտիլմէսինի միւրաա իթմիշ, վէ շու- խուսուսուն իճրասընը զաթըն պիրիսինէ իհալէ իլլէմիշ օլտուգունտան, պիր քէն- տի թարափընտան, ճիւզի պիր պօրճ իշին մահպէտտէ պուլունտանլարըն իսէլաս- լարը գըմիլնտա իսթիմալինի ճայիզ կէօր- միւշ վէ նասիհաթ վէրմիշիպ տիր:

ՄԱՆՁՈՒՄԷՆԷ ՄԱԽՍՈՒՍ ԹԵԼԷԿՐԱՅ

Փարիս, 5 նոյեմբեր.

Պրիւսսիին Նորնամ զաղէթասընըն եազ- տըղընա կէօրէ, Բուսիա տէվլէթի եազըն- տա Մէմէքէթէյն պէյինի բէսմէն թանընա- ճազ տըր:

Նոյ. 2 թարիլլէ Օրֆէմպուրկտան ալը- նան խապէրէ կէօրէ, Բուսլար Պուխարաեա կիրմիշլէր, վէ Նարթարէպ գալէսինի գապթ իթմիշլէր տիր:

Խմբագրութօր, էհալի թարափընտան ֆար- թը զայրէթ էտէրի իզհար օլունտուգու հա- տէ ասաքիլի մուայէնէն իլլէմիշ տիր:

Էսհամը ումումիլիէ.

Փարիս, 51-50, 51-80.

Լօնտրա, 511-8, 511-8.

Փարիս, 6 նոյ.

Մօնիթլօրտէ օլունտուգունա կէօրէ, ա- սաքիլ թանգիմ գըլլընաճազ օլուպ, վէ պիր չօք բէտիֆ իլէ 400 պին նէֆէր տախի մէվ- ճուա ասկէր սաղլանըլաճազ տըր:

Վիէննատա տախի ասկէրին թանգիմինէ տիգզաթ օլունմաղտա տըր:

Փարիս, 6 նոյ.

Բէշթատան ալընան խապէրէ կէօրէ, սուլհ ու սալահ իշթիմայտէն կէօրլունմէք- տէ տիր. Ավսթրիա տէվլէթի թարափընտան վէրլլէն իմթիեաղաթ քեաֆի ատտ օլուն- մամըշ տըր:

Պուղտայ տուրկուն հալտէ տիր. Ֆրանզ- ֆորթ քէնտի լազօնթօսունու 4 է էնտիրմիշ տիր:

Էսհամը Ումումիլիէ.

Փարիս, 51-85, 52.

Լօնտրա, 511-1, 511-1.

Թահթա-գալէ ճիւլարընտա քեային Գաուր-խանը թապիր օլունուր միւհթէ- լէք 2600 զերա պիր գըթա արսա իլէ, էօնիլնտէ պուլունտան տիւքքեանլարըն միւլք մա հափասըլա տէրունի արսատա ճարի իքի պուչուգ մասուրա մաի լէզիլ իլէ պէրապէր ֆիւրուիթ օլաճաղընտան, թալիպ օլան զաթ Գալաթա միւնատի- լէրինտէն Իսուսուֆ աղանա միւրաճաթ իտիպ, բազարլըղ տախի Սիւնպիլլիւ խանտա միւթէպէրանը թիւճարտան Բէչ-օլու Տիմիթրաքի իլէ իտիլէճէկի ի- լան օլունուր:

ՄԱՆՁՈՒ ՂԱԶԷԹԱ ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԼԵՎԱՆԹ ՀԵՐԱԼՏԵՐ ԹԱՊԵԱՆԵՍԻՆԷԷ ԳԵՑ-ՕԼԼԵՏԱ ՏՕՐԵՆԻ ԵՕԼԵԱ, 30ԹՕԿՐԱՅ ԱՅՏՈՒԼԷԱ ՊԵՐԱՏԵՐԼԵՐ ԳԱՐԵԼՍԵԱ ՆԻՏԵՐՕ 467: